دکتورسالح ئیبراهیمی

سوورەی حەج ٧٨ ئایەتە

لە مەدینە هاتۆتە خوارێ و بە (بسم‌الله)وە ٧٨ ئایەتە

بە ناوی خوای بەخشەر و دلّاوێن

ئەی خەڵکینە لە پەروەرێنەرتان پەرواتان هەبێ کە عەرزهەژان و بوومەلەرزەی ڕۆژی بەرێ شتێکی (مەترسیدار و) گەورەیە ﴿١﴾ ڕۆژێ کە ئێوە ئەو دەبینن (ئەوندە سامدارە) هەر شیردەرێک لە ترسان ساوای شیرخۆرەی خۆی لەبیر دەچێ و بەجێی دێڵێ، هەر ئاوس و دووگیانێک کە تۆل و بێچووی لە ناو پزدان بێ بەر داوێ، خەڵک بە مەست و سەرخۆش دەبینی، کەچی مەست نین، بەڵام ئازاری خوا سەختە (مرضعة ژنێکە مەمکی لە زاری منداڵەکەیدا بێ و خەریکی شیردانی بێ) ﴿٢﴾ هەندێ خەڵک هەن (نضربن حارث و موشریکان) بێ هیچ زانست و زانێنیک لەبابەت خواوە (تاقانە بوونی خوا یا مردوو و زیندوو کردنەوە و...) قرەقر دەکەن و بە دوای هەر شەیتانێکی سەرکێش دەکەون ﴿٣﴾ لەسەر ئەو (شەیتان) نووسراوە و بڕیار دراوە کە هەرکەس ئەو (شەیتان)ی خۆش بوێ و بە دووی بکەوێ، بە هەقیقەت لارێی دەکا، بۆ ئاگری سووتێنەر ڕێنوێنی و بەرێی دەکا (سعیر: سعر: قووڵایی ئاگری دۆژەهی سووتێنەر) ﴿٤﴾ ئەی خەڵکینە! ئەگەر لە زیندوو بوونەوە دڕدۆنگن، جا (سەرنجی ئەمە بدەن) ئێمە ئێوەمان لە خاک بەدی هێنا، لە پاشان لە تنۆکێ ئاوی خەست و دوای ئەوە لە جەڵتە خوێنێ، لە پاشان لە گۆشتی جەویو بیچم پێدراو یا پێنەدراو (مەبەست ئەمەیە): تا بۆتان ڕوون بکەینەوە (کە بەسەر هەر شتێکدا توانایین)، هەر پزێک (کچ یا کوڕ) کە بمانەوێ لە پزداندا تا ماوەیەکی دیاریکراو ڕایدەگرین (و ئەگەر بشمانەوێ بەری پێ دەخەین)، لە دواییدا بە وێنەی زارۆک دەتانهێنینە دەرێ، جا (ماوەتان ئەدرێ) تا پێ بگەن و بلووغتان ببێ، (لەم نێوەدا) هەندێکتان دەمرن و هەندێکیشتان ئەوەندە عومر دەکەن تا دەگەنە ئەوپەڕی پیری، بە جۆرێکی وا کە لە زانست و زانینی خۆتان شتێکتان وەبیر نایەتەوە، (لە لایەکی دیکەوە لە زستاناندا) ئەم زەوییە بێ هەست و خوست و بێدەنگ و بزووتن و ویشک و بێ‌گیان و بێڕەنگوروو دەبینی، جا کاتێ بارانی بەسەردا دەبارێنین، دەبزوێ و بە جووڵە دەکەوێ و بەخۆدا دێ و هەڵدەدا، گەشە دەکا، لە هەموو هاولفەکان ڕووەک و گیایەکی جوان دەڕوێنێ و شین و سەوز دەبێ ﴿٥﴾

Dr. Saleh Ebrahimi

دکتور سا لح ئیبرا هیمی

ئەمە خۆی بەڵگەیە تا بزانن خوا هەقە و مردووەکان زیندوو دەکاتەوە، وە دەسەلاتی بەسەر هەموو شتێکدا هەیە ﴿٦﴾ بە هەقیقەت ڕۆژی بەری دێ و شکی تێدا نییە و بەڕاستی خوا هەموو ئەو کەسانەی کە لە گڵکۆ و قەبردان زیندوویان دەکاتەوە ﴿٧﴾ لە نێو خەڵک کەسانێک هەن کە لەبابەت خواوە بێ هیچ زانست و ڕێنوێنی و کتێبێکی ڕووناک موجادەلە و قرە دەکەن ﴿٨﴾ ئەوانە بە خۆبادان و خۆبەزالزانی (سەبارەت بە قسەی ئیلاهی) دەیانەوێ خەڵک لە ڕێی خوا لادەن، لە دنیادا تووشی سووکی و چرووکی و سستی دەبن و لە قیامەتیش ئازاری سووتێنەریان پێدەچێژین ("ثانی" لە "ثنی" بە واتای پێچان و خۆبادانە، عِطْف کەلاکە و قەبرغەیە و کینایە لە خۆبادانە) ﴿٩﴾ ئەمە سزای ئاکار و کردەوەی دەسەکانی خۆتە؛ خوایش سەبارەت بە بەندەکانی ستەمکار نییە ﴿١٠﴾ هەندێ لە خەڵک بە دوودڵی و سەرزارەکی خوا ئەپەرستن (بڕوا نەدەڵیوەتە دڵ و دەروونیان)، جا ئەگەر خێرێکی پێبگا بەوە لە خوا دڵنیایە بەڵام ئەگەر بەڵا و موسیبەتێک بە ناوی ئەزموون بەو بگا، دەگۆڕدرێ و بەرەو پاش دەگەرێتەوە (بەمجۆرە هەم) دنیا و (هەم) قیامەت لە دەس دەدا، ئەمەیش زیانێکی گەورەیەی دووسەرەیە ﴿١١﴾ ئەو بێجگە لە خوا هاواری بۆ کەسێ دیکەش دەبرد کە نە زیانێکی پێ دەگەیاند و نە سوودێ، ئەمە لاڕێیی و لە ڕێ هەتلە بوون و لە ڕێ کلابوون و گومڕاییەکی دوورە (لە ڕاستەڕێگا) ﴿١٢﴾ ئەو هاوار بۆ کەسێ دەبا کە زیانی لە سوودی نێزیکترە، چ پشتیوانێکی بەدفەڕ و چ هاودەم و هاونشینێکی بەدفەڕا! ﴿١٣﴾ خوا کەسانێ کە بڕوایان هێناوە و کردەوەی چاکیان کردووە، دەیانباتە نێو باغ و بەهەشتێک کە چۆمەئاو بە بن دارەکانیدا تێدەپەرێ، (بەڵێ) خوا هەرچی بیەوێ ئەنجامی ئەدا ﴿١٤﴾ هەرکەس گومان بکا کە خوا لە دنیا و ئاخیرەتدا یارمەتی (پێغەمبەری خۆی) نادا، جا بە پەتێک خۆی هەڵواسێ تا دەخنکێ دەبا بڕوانێ کە ئایا ڕق و تووڕەیی ئەو دادەمرکێنێ؟! ﴿١٥﴾

Dr. Saleh Ebrahimi

دکتور سا لح ئیبرا هیمی

ئا بەمجۆرە ئێمە قورئانمان ناردە خوارەوە کە نیشانەگەلێکی روونکەرەوەن هەرکەسیش خوا بیەوێ رێنوێنی دەکا ﴿١٦﴾ کەسانێ کە بڕوایان هێناوە و کەسانێ کە بوونەتە جوولەکە و سائبین و مەسیحی و زەردەشتی (مەجووس ١١ سەدە بەر لە زاینی سەری هەڵداوە) و ئەوانەی کە هاوبەشیان بۆ خوا داناوە، خوا لە رۆژی بەرێ لە نێوان ئەواندا داوەری دەکا و هەق لە باتڵ جیا دەکاتەوە، خوا لەسەر هەموو شتێک حازر و ئاگایە ﴿١٧﴾ ئایا نەتدی کە ئەوەی لە ئاسمانەکان و زەویدان بۆ خوا کڕنۆش و سوژدە ئەبەن، هەروا ڕۆژ و هەیڤ و مانگ و ئەستێرەکان و چیا و دار و جڤۆک و خزۆک و زۆرێ لە خەڵک، بەڵام زۆرێکیش مل بائەدەن لە فەرمانی خوا، و ئازاریان بۆ بڕیار دراوە، هەرکەس خوا سووک و خواری بکا، کەس رێزی لێ ناگرێ، هەر کارێ کە خوا بیەوێ (و بە شیاوی بزانێ) ئەنجامی ئەدا ﴿١٨﴾ ئەمانە دوو تاقمن دژ بە یەک کە لەبابەت پەروەرێنەریانەوە کەوتنە دژایەتی و قرەقڕ کردن، جا کەسانێ کە کافر بوون، کراسێکی ئاگریان بە بەژنی بڕا و ئاوی کوڵاوی سووتێنەر لەسەرڕا بەسەریاندا دەکرێ ﴿١٩﴾ بە جۆرێکی وا هەم دڵ و دەروونیان و هەم پێست و ڕواڵەتیان بە ئاوی قژکوڵاو؛ دادەپڵۆخێ و دەسووتێ و لادەچێ و دادەتولێ و دەبێتە ئاو ﴿٢٠﴾ ئەوانە بەر گورزی ئاسنیش دەکەون ﴿٢١﴾ هەرکاتێ بیانەوێ لە مەینەت و خەفەتی دۆژەهـ بڕۆنە دەرێ، دووبارە هەس دەدرێن و دەگێڕدرێنەوە نێوی (دۆژەهـ) و (پێیان دەگوترێ) عەزابی سووتێنەر بچێژن ﴿٢٢﴾ خوا کەسانێ کە بڕوایان هێناوە و کردەوەی چاکیان ئەنجام داوە، دەیانباتە نێو باغگەلێ کە بە ژێر دارەکانیاندا ئاو بەخوڕ دەڕوا، خشڵیان زێڕ و تەڵا و مرواریيە، جلکیان و بەرگی بەریان لەوێدا هەورێشم و حەریرە ﴿٢٣﴾

Dr. Saleh Ebrahimi

ئەوانە بۆ لای قسەی پاک ڕێنوێنی بوون و بۆ لای ڕێگای خوای شیاوی ستایش ڕێنوێنی کراون ﴿٢٤﴾ ئەوانەی حاشایان لە خوا کردووە و دەبنە لەمپەر و بڕواداران لە ڕێگای خوا و لە مەسجدولحەرام دەگێڕنەوە کە ئەویمان کردۆتە (پەرسگە) بۆ هەموو خەڵک چ نیشتەجێ و چ غەوارە (شیاوی عەزابی دەرداوین)، هەرکەس بیەوێ لەوێ دەسدرێژی بکا و لە ڕێ لابدا ئێمە لە عەزابی دەرداوی پێدەچێژین ﴿٢٥﴾ بێنەوە بیر ڕۆژگارێ کە ئیبراهیممان لە جێی ئەم ماڵە پەنامان دا و جێمان کردەوە (و پێمان وت) کە شتێک مەکە هاوبەشمان و ماڵەکەم بۆ تەواف کاران (دەوەرەدەران) و کڕنۆش و ڕوکووع و سوژدەبەران (لە ناپاکی) پاک بکەوە ﴿٢٦﴾ خەڵک بۆ حەج بانگ بکە تا بە پیادە و بە سواری چارەوێی داڵگۆشت و لەجەر و لەڕ لە هەر ڕێگایەکی دوورەوە (بەرەو ماڵی خوا) بێن و بە تۆ بگەن ﴿٢٧﴾ تا شایەدی قانزانجی جۆربەجۆری خۆیان بن، لە ڕۆژانێکی دیاریکراویشدا لەسەر وڵسات: ئاژەڵگەلێ کە کردوویەتە ڕسقیان، (لە کاتی قوربانی کردندا) نێوی خوا ببەن، (جا کاتێ قوربانیتان کرد) لە گۆشتی ئەوانە بخۆن و بەشی فەقیری تامەزرۆی هەژار و دەستەنگ بدەن ﴿٢٨﴾ دوای ئەوە ئەبێ چڵک و پیسی لە خۆیان لابەن و نەزری خۆیان جێبەجێ بکەن و بە دەوری ماڵی کەونارا و بەبایەخ (کابە) خول بخۆن و تەواف بکەن (عەتیق: قەدیمی، بەقیمەت) ﴿٢٩﴾ (مەناسکی حەج وایە) و هەرکەس بەرنامە و فەرمانەکانی خوا بە گەورە دابنێ، لای پەروەردێنەری ئەوەی بۆ چاکترە، (پاتاڵ و ماڵات) ئاژەڵ (بزن، مەڕ، گا و وشتر) بۆ ئێوە ڕەوا و حەلاڵ کراوە، مەگەر ئەوەی کە دەستووری مەنعی بەسەر ئێوەدا بخوێندرێتەوە، جا لە چڵک و پیسی واتا لە بتپەرەستی دووری بکەن و لە قسەی پووچ و بوختان و ناحەقی و درۆ خۆ لادەن ﴿٣٠﴾

دكتورسا لح ئيبراهيمى

بە دڵی پاک و خاوێن بۆ خودا بن و هاوبەشی بۆ دامەنێن، هەرکەسێکیش شەریک بۆ خوا دابنێ، وەک ئەوەیە لە ئاسمان کەوتۆتە خوارێ و باڵندە (لە هەوا) تێی ڕۆبێ و بیرفێنێ یا گژەبا فڕێی بداتە شوێنێکی چەپەک و دوور ﴿٣١﴾ داب و دەستووری حەج وایە و هەرکەس دروشمەکانی خوا بە ڕێزدار و بە گەورە ڕابگرێ، ئەو کارە نیشانەی ترس و تەقوای دڵ و دەروون گەلە ﴿٣٢﴾ لەوان (وشتران)دا قانزاجگەلێ هەیە تا وەختی دیاریکراو پێتان دەگا لە پاشان جێگای قوربانی و سەر بڕینیان کابەیە (ماڵی قەدیمە) ﴿٣٣﴾ بۆ هەموو خاوەن ئایینان جێ قوربانی کردن و دەستووری سەربڕینمان دیاری کرد، تا لەسەر ئاژەڵ و وڵساتێ کە بۆ ڕۆزی پێمان داون ئەو خاوەن ئایینانە ناوی خوا لەسەر قوربانییەکەیان بێنن خوای ئێوە تاک و تەنیایە، خۆتان بدەن بە دەسیەوە و مزگێنی بەو کەسانە بدەن کە خۆیان بە کەم دەزانن ("مخبتین" لە "اخبات"، لە "خبت": ئەرزی ڕێک و بەرفرە) ﴿٣٤﴾ کەسانێ کە هەرکاتێ ناوی خوا دەبردرێ، دڵیان مەترسی لێ دەنیشێ و تابشتهێنەرانێ کە لە ڕاست بەڵا و موسیبەتێ کە پێیان دەگا تابشت دێنن و کەسانێ کە نوێژ دەکەن و لەوەی کە کردوومانەتە ڕسق و ڕۆزییان دەبەخشن و ئینفاق دەکەن ﴿٣٥﴾ بۆمان دانان کە وشتری قوربانی لەوانەیە بەر قانوونی خوا دەکەوێ ئێوەیش خێری لێ دەبەن، تا بە پێوەن ناوی خوایان لەسەر بێنن جا کاتێ لەسەر تەنیشت کەوتن و سەریان لێ کراوە، لێیان بخۆن و بەشی فەقیری بەکەمڕازی و دەورێشی لێ بدەن، ئێمە ئەوانەمان بۆ ئێوە دەسەمۆ کرد بەڵکوو شوکرانەبژێر بن. ﴿٣٦﴾ هەرگیز نە گۆشتی ئەوانە و نە خوێنی ئەوانە بۆ خوا ناچێ، بەڵام ئەوەی بەو (خوا) دەگا تەقوا و پارێزگاری ئێوەیە! ئا بەمجۆرە خوا ئەوانەی فەرمانبەری ئێوە کردووە تا (خوا) بە گەورە بزانن (و یادی بکەن) کە ڕێنوێنی کردوون، بە کارچاکان مزگێنی بدە ﴿٣٧﴾ خوا بەرگری و پشتیوانی لە کەسانێ دەکا کە بڕوایان هێناوە، خوا خەیانی کافر و پێنەزان و سپڵەی خۆشناوێ ﴿٣٨﴾

Dr. Saleh Ebrahimi

بەوانەی کە جەنگیان بەسەر داسەپاوە، ئیجازە (ی جەنگ و جیهاد)یان پێدراوە، تا تۆڵەی خۆیان بکەنەوە چونکە ستەمیان لێکراوە، خوا لەسەر یارمەتی دانیان بە هێزە ﴿٣٩﴾ ئەوانە کە بە ناهەق لە ماڵ و لانیان دەرکران، (تەنیا گوناحیان ئەوە بوو) دەیانوت: پەروەرێنەرمان ئەڵلایە، ئەگەر خوا هەندێ لەوانە بە هۆی هەندێ دیکەوە بەرایی نەگرێ، (دێر) کلیسا (کەنیسە)، کەنیشت و مزگەوتی موسڵمانان کە نێوی خوا زۆر لەواندا دەبردرێ، وێران دەکران؛ خوا کەسانێ کە یارمەتی ئەو بدەن (و لە دینی بەرگری بکەن) یارمەتی ئەدا، خوا قەوی و بەدەسەلات و زاڵە ﴿٤٠﴾ (یارانی خوا) کەسانێکن کە ئەگەر لە زەویدا بەهێزیان بکەین، نوێژ بەجێدێنن و زەکات ئەدەن و بە چاکە فەرمان ئەدەن و نەهی لە خراپە ئەکەن، ئاکامی هەموو کاروبارێک بە دەس خوایە ﴿٤١﴾ ئەگەر تۆ بە درۆ بخەنەوە (شتێکی تازە نییە)، بەر لە تۆش هۆزی نووح و عاد و سەموود، پێغەمبەرەکانی خۆیان بە درۆ خستەوە ﴿٤٢﴾ (هەروا) هۆزی ئیبراهیم و هۆزی لووت ﴿٤٣﴾ یارانی مەدیەن (هۆزی شوعەیب، پێغەمبەرانی خۆیان بە درۆزن دانا)، مووساش (لە لایەن فیرعەونیانەوە) بە درۆ خستراوە، جا مۆڵەتم بە کافران دا، لە پاشان غەزەبم لێگرتن جا چلۆن غەرەبێ پڕئازار. ﴿٤٤﴾ جا چیها شار و ئاواییم لە ناو برد، لە حاڵێکدا (خەڵکەکەی) ستەمکار بوون، بە جۆرێ کە بە میچەوە رووخان و چیها چاڵاوی پڕ ئاو بێخاوەن ما و چیها کۆشکی بەرز و پتەو (بێخاوەن کەوتن) ﴿٤٥﴾ ئایا ئەوانە بە زەویدا نەگەڕاون، جا دڵیان هەبێ تا هەقیقەتی پێدەرک بکەن یا گوێی ژنەوا کە بانگی هەقی پێ ببیسن، چونکە چاوی (زاهیریان) نابینا نابێ، بەڵکوو دڵ و دەروونێ کە لە سینگیاندایە بینایی لە دەس ئەدا ﴿٤٦﴾

دکتور ساڵح ئیبراهیمی

ئەوانە بە تاڵووکە لە تۆ داوای عەزاب دەکەن، لە حاڵێکدا خوا قەت لە بەڵێنی خۆی پاشگەز نابێ و لانادا، تاقە ڕۆژێک لای پەروەرێنەرت بەقەد هەزار ساڵ لەو ساڵانەیە کە ئێوە دەیژمێرن ﴿٤٧﴾ چیها شار و ئاوایی کە مۆڵەتم دان، لە حاڵێکدا ستەمکار بوون (بەڵام بۆ چاککردنی خۆیان کەڵکیان لێ وەرنەگرت) لە پاشان ئەوانم بە غەزەبی خۆم گرت، هەموو بۆ لای من دەگەڕێنەوە ﴿٤٨﴾ بڵێ: ئەی خەڵکینە من بۆ ئێوە ترسێنەرێکی ئاشکرام ﴿٤٩﴾ ئەوانە کە بڕوایان هێناوە و کاری چاکیان کردووە، لێبوردن و ڕسق و ڕۆزییێکی بێخەوش و چاکیان بۆ هەیە ﴿٥٠﴾ ئەوانە کە (بۆ لەناو بردنی) نیشانەکانی ئێمە کۆشان و لایان وا بوو دەتوانن زاڵ بن، (ئەوانە) دۆژەهین ﴿٥١﴾ بەر لە تۆیش هەر چەند پێغەمبەر و ڕاسپاردەمان ناردووە و نیشانەکانی ئێمەی بە خەڵک ڕاگەیاندووە، شەیتان لە جۆری مرۆڤ (بە دەرفەت و هەلی زانیوە) شتێکی لە پاڵ ئاخنیوە ئەوسا خودایش فەند و فێڵەکەی شەیتانی پووچ کردۆتەوە، خوا فرە زانا و لەکارزانە ﴿٥٢﴾ هەتا وا بکا ئەوەی شەیتان دەیخاتە ناویەوە ببێتە بەڵا و مێملێ بۆ ئەوانەی دڵی دەغەزداریان هەیە و دڵیان ڕەق و ڕەشە، زاڵمان و ستەمکاران لە دوژمنایەتییێکی سەخت و زۆر دوور لە هەقدان (کاتێ پێغەمبەر خەریکی تیلاوەتی سوورەی نەجم بوو گەیشتە ئایەتی: افرایتم اللات والعزی و منات الثالثه الاخری ـ هەندێ لە موشریکانی شەیتان سیفەت بە دەنگێکی وەکوو دەنگی پێغەمبەر ڕستەی «تلک الغرانیق العلی و ان شفاعتهن لترتجی: ئەو بتانە باڵندە گەلێکی تیژ فڕن و تکایان جێی هیوایە، تیێ توراند»، بەڵام تەفسیری ئیمان فەخری ڕازی و قورطوبی و روح‌المعانی و فی ظلال و کشف‌الاسرار و تەفسیری زانایانی دیکە ڕەدیان کردۆتەوە و بوخاریش نەفی غەرانیق دەکا) (شەپۆل) ﴿٥٣﴾ تا کەسانێ کە خوا زانین و ئاگاداری پێدا بوون، بزانن ئەمە هەقێکە لە لایەن پەروەرێنەرتەوە، جا با بڕوای پێبێنن و دڵیان لە بەرانبەر ئەواندا ئارام بگرێ، بێگومان خوا ڕێنوێنیدەری کەسانێکە کە بڕوایان بە ڕێگای ڕاستهێناوە ﴿٥٤﴾ خوانەناسان تا ئێستایش لەبابەت قورئانەوە لە دردۆنگیدان تا لەناکاو ڕۆژی بەرێ دەیانگاتێ، یا لە ڕۆژێکی نەزۆک و هیوابڕدا جەزرەبەی خوایان بۆ دەچێ ﴿٥٥﴾

Dr. Saleh Ebrahimi

دکتورسا لح ئیبراهیمی

حوکوومەت و فەرمانڕەوایی لەو ڕۆژەدا تایبەت بە خوایە و لە نێوان ئەواندا داوەری دەکا، جا کەسانێ کە بڕوایان هێناوە و کردەوەی چاکیان کردووە لە باغەکانی پڕ ناز و نیعمەتی بەهەشتیدان ﴿٥٦﴾ کەسانێ کە کافر بوون و نیشانەکانی ئێمەیان بە درۆ خستەوە، جەزرەبەیەکی ئابڕووبەر بۆ ئەوان هەیە ﴿٥٧﴾ کەسانێ کە لە ڕێگای خوا کۆچیان کرد، پاشان کوژران (شەهید بوون) یا مردن، خوا بەوان ڕسق و ڕۆزییێکی گەلەک ڕند و فرە باش و چاکیان ئەداتێ، بەڕاستی هەر ئەو باشترینی ڕۆزیدەرانە ﴿٥٨﴾ خوا ئەوان دەباتە جێگایەک کە حەزی لێ بکەن و لێی ڕازی بن، بێگومان خوا پڕزانا و لەسەرەخۆیە ﴿٥٩﴾ مەبەست وایە هەرکەس بەو ئەندازەی کە ناحەقی لێکراوە دەس بکاتەوە و دیسانیش ناحەقی لێ بکرێ بێ گۆمان خوا یارمەتی ئەدا، خوا لێبور و تاوان بەخشە ﴿٦٠﴾ ئەمە لەبەر ئەوەیە کە خوا شەو لە ڕۆژ هەڵدەکێشێ و ڕۆژیش دەخاتە نێو شەو، بێگومان خوا ژنەوا و بینایە ﴿٦١﴾ ئەمە لەبەر ئەوەیە کە هەر خوا هەقە و بە هەقیقەت ئەوە بێجگە لەو هاواری بۆ دەبەن پووچ و باتڵە، بێگومان هەر خوا پایەبەرز و گەورەیە ﴿٦٢﴾ ئایا نابینی کە لە ئاسمانەوە ئاوی (بارانی) باراند و زەوی (لەو سوێنگەوە) کەسک و سەرسەوز و جوان دەبێ، خوا کارچاکێ وایە بە ناخی شتەکان ئاگایە ﴿٦٣﴾ هەر بۆ خوایە ئەوەی لە ئاسمانەکان و ئەوەی لە زەویدایە، بێگومان خوا بێ نیاز و شیاوی پەسنە ﴿٦٤﴾

Dr. Saleh Ebrahimi

ئەی نەتدیوە خوا ئەوی لە زەویدا کەوی و دەسەمۆی ئێوەی کرد؟ گەمییەکان بە فەرمـانی ئەو بە نێـو زەریـادا دەڕۆن و ئاسـمان ڕادەگـرێ تـا مەگەر بە فەرمـانی ئەو نەکەونە سـەر ئەرز؟ بەڕاستی خوا سـەبارەت بە خەڵـک دڵسـۆز و دڵاوێـنـە ﴿٦٥﴾ وە ئەو (خـوا) کەسێکە ژیـانی پێداون، لە پاشان دەتان مرێنێ، جارێتر زیندووتان دەکاتەوە، بەڵام بە هەقیقەت مرۆڤ سـپلە و ناسپاسە ﴿٦٦﴾ بۆ هەر کۆمەڵێک ڕێوشوێنێکمان داناوە تا هەر بەو پێودانە بڕوا جا کەوایە نابێ لەمەدا لەگەڵ تۆ بکەونە کێشەکێش، خەڵک بۆ لای پەروەرێنەرت بانگ بکە، تـۆ لەسـەر ڕێـی ڕاسـتی (و ڕێگـای ڕاسـت ڕێگـای تۆیـە) ﴿٦٧﴾ ئەگەر لەگەڵ تـۆدا کەوتـنە کێشـە و موجادەلە، جا بڵێ خوا بەوەی دەیکەن زاناتر و ئاگادارترە ﴿٦٨﴾ خـوا لە نێـوان ئێـوەدا لەوەی کە لەسەریان کێشەتان هەیە؛ لاتان تـێکلاو بـووە؛ لە ڕۆژی قیامەتـدا بۆتـان یەکـلا دەکـاتەوە ﴿٦٩﴾ ئایا نازانی کە خوا ئەوەی وا لە ئاسمان و زەویدایە ئەیزانـێ؟ چـونکە هەمـوو ئەوانە لە کتێبێکدایە (کتێبی زانستی بێبڕوانەوەی خوا)، ئەمە بۆ خوا ئاسـانە ﴿٧٠﴾ ئەوان بـێجگە لە خوا شتگەلێک دەپەرستن کە خوا هیچ جۆرە بەڵگەیەکی بـۆ ئەوان نەنـاردۆتە خـوارێ و هـیچ زانست و ئاگاداریشیان بەوان نییە (کە هەقە یا ناهەق)، بۆ ستەمکاران یاوەرێک نییـە ﴿٧١﴾ کاتێ کە نیشانە ڕوونەکانی ئێمەیان بەسەردا دەخوێندرێتەوە لە دیمەنی ڕوخسـار و چرووچـاوی کافرەکاندا نیشانەی حاشا و ئینکـار کـردن دەبینـی، بە جـۆرێکی وا کە نێـزیکە هەسـتن و بە مستەکۆڵە هێرش بەرنە سەر ئەو کەسانەی کە نیشانەکانی ئێمەیان بەسەردا دەخوێننەوە! بڵێ: ئایا خرابتر لەوە هەواڵتان پێبدەم؟ هەر ئەو ئاگری سووتێنەرە (دۆژەهـ)یە کە خـوا بەڵێنـی بە خوانەناسان داوە و خرابترینی جێگەیە ﴿٧٢﴾

دکتور سالح ئیبراهیمی

ئەی خەڵکینە مەسەلێک هەیە گوێی بدەنێ، کەسانێ کە هاواری بۆ دەبەن، بێجگە لە خوا قەت ناتوانن مێشێک بەدی بێنن، هەر چەند بۆ ئەو کارە دەس بدەنە دەستی یەکتر، هەرکاتێکیش مێشێک شتێکیان لێ بڕفێنێ ناتوانن لێی بستێننەوە، داواکار و داواکراو هەردوو کز و زەبونن ﴿۷۳﴾ ئەوانە بەو جۆرەی کە پێویستە خوا بناسن، نەیانناسیوە، خوا قەوی و بەوزەیە ﴿۷۴﴾ خوا لە مەلائیکەکان ناردراوانێکی (وەکو جوبرەئیل) هەڵدەبژێرێ و هەروا لە خەڵکیش، خوا ژنەوای بینایە ﴿۷۵﴾ ئەوەی وا لە پێش دەمیانە یا لە پشت سەریانە (ئەوەی حازرە یا ناحازرە)، خوا پێی ئاگادارە و دەیزانێ، هەموو کاروبارێک (سەرئەنجام) دەگەڕێتەوە لای خوا ﴿۷۶﴾ ئەی کەسانێ کە بڕواتان هێناوە! کڕنۆش و ڕوکووع و سوژدە بەرن و بۆ پەروەرێنەرتان عیبادەت بکەن، کاری چاک بکەن، بەڵکوو ڕزگار بن ﴿۷۷﴾ لە ڕێگای خوا جیهاد و خەزا) و کۆشش بکەن و هەق و مافی جیهاد ئەدا بکەن، ئەو ئێوەی هەڵبژارد و لە دیندا کاری سەخت و قورستان لەسەر دانانێ، ئەمە دینی ئیبراهیمی باوکتانە، ئەو (خوا ئێوەی لە کتێبی پێشیندا و لەم کتێبە ئاسمانییەدا بە موسڵمان ناو نا، تا پێغەمبەر لەسەر ئێوە شایەد بێ و ئێوەش لەسەر خەڵک شایەد و نازر بن، جا لەبەر ئەمە نوێژ بکەن و زەکات بدەن، خوو بە ڕێنوێنی) خوا بگرن کە ئەو یار و پشتیوانتانە، چەندە پشتیوانێکی چاک و یار و یاوەرێکی شیاوە ﴿۷۸﴾

سوورەی موئمینوون

Dr. Saleh Ebrahimi